

Aan : de leden van de gemeenteraad
 c.c. : college, griffier, auditcommissie
 Betreft : **Navolgonderzoek kwaliteit van de informatievoorziening**
 Datum : 22 september 2014

Geachte raad,

In 2012 heeft de Rekenkamer Tilburg onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de informatievoorziening met betrekking tot de grondexploitatie en de algemene uitkering Gemeentefonds. De Rekenkamer Tilburg concludeerde in haar rapport *'Een goede raad: investeer in de kwaliteit van de informatie'* (juni 2012) dat de door het college van B&W verstrekte informatie de raad onvoldoende in staat stelt om haar kaderstellende en controlerende rol adequaat te vervullen. De Rekenkamer Tilburg stelde dat er weliswaar veel informatie wordt verstrekt maar dat deze niet is afgestemd op het doel van de P&C-stukken: de informatie in de P&C-stukken zou de raad in de gelegenheid moeten stellen om het budgetrecht adequaat uit te kunnen oefenen. *'De informatie moet voldoende inzicht geven in de vraag aan welke 'knoppen' gedraaid kan worden. Als gevolg van de in het onderzoek opgesomde onvolkomenheden is het voor de raad niet eenvoudig om tijdig te kunnen sturen, accelereren, afremmen of stoppen'*. Om hier verbetering in aan te brengen heeft de Rekenkamer Tilburg ten aanzien van de twee cases 21 concrete aanbevelingen geformuleerd.

In het kader van een navolgonderzoek heeft de Rekenkamer Tilburg medio 2014 getoetst of deze 21 aanbevelingen zijn opgevolgd. Hiertoe hebben we een dossierstudie¹ uitgevoerd. De Rekenkamer Tilburg heeft per aanbeveling gekeken naar de door het college geformuleerde voornemens² en de uitwerking in de P&C-stukken voor het begrotingsjaar 2013. Daarnaast is gesproken met de concerncontroller. In deze brief treft u de belangrijkste bevindingen³ van het navolgonderzoek en de overstijgende conclusie aan.

Conclusie

De Rekenkamer Tilburg heeft vastgesteld, dat het college de aanbevelingen zowel ten aanzien van de grondexploitatie als de algemene uitkering Gemeentefonds, in technische zin vrijwel volledig heeft opgepakt. Hoewel de informatie meer omvattend is geworden, wordt deze echter niet altijd op een begrijpelijke manier gepresenteerd.

Bevindingen navolgonderzoek case grondexploitatie

In de nota *'grondbeleid Tilburg 2013'* en de *'Jaarstukken 2013'* zijn de aanbevelingen in technische zin vrijwel compleet doorgevoerd. Dat wil zeggen dat er nu (meer) cijfermatige informatie wordt geboden over onder meer aannames van de woningbouwproductie, te verwachten resultaten en risico's. Tegelijk constateert de Rekenkamer Tilburg dat de raad en het college verdere verbeterlagen voorstaat.

Ook de extern accountant Deloitte heeft bij haar onderzoek naar de jaarrekening 2013 geconstateerd dat het college de aanbevelingen van de Rekenkamer Tilburg integraal heeft opgevolgd. Ter aanvulling heeft de accountant opgemerkt dat *'de veelheid aan informatie deze paragraaf echter moeilijk leesbaar heeft gemaakt, met name het onderscheid tussen hoofd- en bijzaken in relatie tot het gevoerde grondbeleid is niet transparant'*. De accountant adviseerde om de paragraaf grondexploitatie eenvoudiger neer te zetten en daardoor de informatiewaarde te vergroten. Het college heeft in zijn reactie aangegeven hiervoor *'mogelijkheden te zien zonder de conclusies en aanbevelingen van het Rekenkamerrapport geweld aan te doen'*.

Op basis van het raadsvoorstel van de Auditcommissie tot vaststelling van de jaarrekening 2013 heeft de raad op 23 juni 2014 besloten om het college op te dragen om met de Auditcommissie komende periode afspraken te maken over de mogelijkheden om te komen tot een verdere verbetering van de inzichtelijkheid van de paragraaf Grondbeleid.

¹ Bestudeerd zijn het raadsvoorstel nota Grondbeleid 2013, de paragraaf grondbeleid uit de programmabegroting 2013, de jaarstukken 2013, de controlebevindingen 2013 van accountant Deloitte en het raadsvoorstel van de Auditcommissie tot vaststelling van de jaarrekening 2013.

² Voorafgaand aan de behandeling van het raadsvoorstel n.a.v. het rekenkamer rapport, heeft het college op 21 juni 2012 een brief aan de raad gezonden met daarin per aanbeveling een concretisering van het voorgenomen invoeringstraject.

³ De volledige onderzoeksbevindingen zijn opgenomen in de nota 'navolgonderzoek Rekenkameronderzoek 'Een goed raad: investeer in de kwaliteit van informatie' opgenomen. Deze nota is opvraagbaar bij de secretaris van de Rekenkamer Tilburg.

Kijkend naar de 'geest' van de aanbevelingen waarbij de Rekenkamer een bijdrage wilde leveren aan de zoektocht naar het gewenste kwaliteitsniveau van de informatievoorziening, constateert de Rekenkamer dat, met name bij de grondexploitatie de kwaliteit van de informatie nog niet over de hele linie verbeterd is. Zo laat de analyse van ontwikkelingen in de grondexploitatie, waaronder begrepen grote projecten als de Spoorzone, te wensen over. Het ontbreekt in de stukken vaak nog aan goede argumentatie, een heldere uitleg en begrijpelijke taal.

Ondanks dat de aanbevelingen van de Rekenkamer Tilburg zijn opgevolgd, heeft dit ook in de ogen van de Auditcommissie, het college en de accountant nog niet over de gehele linie geleid tot een verbeterde informatievoorziening aan de raad voor wat betreft de grondexploitatie. Er zijn inmiddels voornemens om e.e.a. in gezamenlijk verder door te ontwikkelen. Het college heeft toegezegd een dummy op te zetten en deze aan de Auditcommissie te zullen voorleggen. Nog los van de inhoud duiden we dit als een positief gegeven. Sturing dient te geschieden op informatie en interactie.

Bevindingen case Algemene uitkering Gemeentefonds

Ook voor wat betreft de algemene uitkering Gemeentefonds constateert de Rekenkamer Tilburg dat door het college navolging is gegeven aan de aanbevelingen. Zo worden o.a. in de paragraaf 'Algemene Dekkingsmiddelen' (jaarstukken 2013) de realisatie- en begrotingscijfers overzichtelijk naast elkaar gepresenteerd en worden verschillen toegelicht. Ook is er meer transparantie gekomen ten aanzien van aannames met betrekking tot de meerjarenraming van de algemene uitkering Gemeentefonds. In de programmabegroting 2013 is aangegeven dat voortaan geraamd wordt met een gewijzigd uitgangspunt voor de *verwerking van het toekomstig accres*: 'Tot en met 2012 werd in de programmabegroting uit voorzichtigheid de meerjarige groei van het gemeentefonds niet meegenomen. Als uitwerking van het bij de Perspectiefnota onderschreven uitgangspunt *'financieel scherper aan de wind varen'* wordt met ingang van deze begroting de toekomstige groei voor de helft opgenomen'. Dit uitgangspunt en andere 'spelregels' zijn onlangs door de raad vastgesteld in de nota *'Budgetbijstelling, zo doen we dat in Tilburg'* (16 december 2013).

Tot slot

De Rekenkamer Tilburg stelt met dit navolgonderzoek vast dat het college de aanbevelingen heeft opgepakt. De aanbevelingen hebben in de ogen van de Auditcommissie, het college en de accountant nog niet over de gehele linie geleid tot een verbeterde informatievoorziening. De toegezegde verbeterlagen zoals opgenomen in het raadsvoorstel ter vaststelling van de jaarstukken 2013 worden door de Rekenkamer Tilburg onderschreven. De Rekenkamer Tilburg zal dit ontwikkelproces de komende periode met interesse blijven volgen.

De Rekenkamer Tilburg onderschrijft de door het college ingezette lijn *'om soms extra mondelinge uitleg te geven om alles goed te doorgronden'*, maar stelt tegelijk dat mondelinge informatie niet in plaats mag komen van adequate schriftelijke informatie als basis; zeker niet bij een onderwerp als de grondexploitatie, waar het in alle rust bestuderen van ontwikkelingen en cijfers, reflectie achteraf en inzoomen op detail van groot belang is. De invulling van een internet-omgeving met projectinformatie is tegen deze achtergrond van belang.

Vriendelijke groet,

Walter Bouw
voorzitter Rekenkamer Tilburg